

Socialnämnden

Taxor och avgifter Social sektor

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta:

Fastställa nytt taxedokument benämnt Taxor och avgifter Social sektor och överlämna handlingarna till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

Föreligger förslag på nytt taxedokument för social sektor.

I samband med att ny kommunövergripande rutin för taxor och avgifter tas fram har social sektors befintliga taxedokument setts över.

Nytt upplägg på taxedokumentet

Den största förändringen som skett är att det blivit ett nytt upplägg på taxedokumentet. Det idag gällande taxedokumentet är en blandning mellan information till medborgare, avgiftshandläggare, politik och andra intressenter. För att tydliggöra dokumentet och hanteringen av taxorna har dokumentet delats upp och istället har det blivit ett rent taxedokument där taxorna och dess beräkningsgrund fastställs. Ska även bli ett nytt dokument med riktlinjer för avgiftshandläggning och sen ska information om taxorna och vilka avgifter man kan få betala tas fram till medborgarna. Riktlinjerna är under framtagande och planeras att beslutas i nämnden innan årsskiftet. Informationen till medborgarna ska inte behandlas politiskt utan tas fram av tjänstepersoner inom social sektor under hösten.

I detta ärende behandlas fortsättningsvis endast taxedokumentet.

Arbetet med det nya taxedokumentet har föranlett en del förändringar från tidigare vilket nedan beskrivs för att tydliggöra vilka skillnaderna är som föreslås.

Ny taxa för förlorad sensor

I takt med att tekniken utvecklas och fler digitala hjälpmedel används i verksamheten medför det att nya taxor och avgifter kan behöva införas. En ny taxa för förlorad sensor är framtagen och ska användas i de fall en medborgare blir av med sensorn som är kopplade till trygghetslarmen på särskilt boende. Taxan utgår från självkostnadsprincipen och föreslås indexregleras årligen.

Årlig uppräknings av taxor och avgifter

I den nya kommunövergripande rutinen gällande beslutande av kommunens taxor och avgifter föreslås att taxorna och avgifterna och dess beräkningsmodell ska fastställas av Kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod. Om taxor årligen ska räknas upp så förespråkas att en indexklausul skrivs in i taxedokumentet så det är fastställt hur detta ska ske. I taxedokumentet skrivs det även in att kommunfullmäktiges delegerar till nämnden att besluta om indexregleringar vilket kommer innebära att administrationen minimerats. Anledningen till detta är att förändringar av taxor och avgifter till följd av indexregleringar kan beslutas av nämnden istället eftersom kommunfullmäktige redan fastställt uppräkningsmodellen och den årliga indexreglering som ska användas i och med att Kommunfullmäktige beslutar taxedokumentet. Dock krävs alltid beslut i kommunfullmäktige om det tas fram nya taxor, det görs förändringar i en befintlig taxa eller om det behöver ändras i taxedokumentet.

Ändring av basmånad för indexuppräknings KPI

Idag har en del av de taxor och avgifter som inte styrs av maxtaxan en indexklausul som innebär att man använder KPI (konsumentprisindex) för att årligen höja avgiften så att hänsyn tas till inflation, löneökningar med mera. Då KPI är ett index som är välkänt och används brett för att göra årliga indexuppräknings så är målet att detta också i fortsättningen ska användas på alla de taxor och avgifter som social sektor har där det är tillämpligt.

Idag används mars månad som basmånad vid uppräknings. Det innebär att man vid den årliga uppräknings tittar på förändringen från KPI mars året innan. Eftersom taxorna och avgifterna ska fastställas och beslutas senast december året innan de nya taxorna ska börja gälla¹ så innebär det, med dagens modell, att man använder förändringen mellan mars 2021 och mars 2022 för att få fram de nya taxorna/avgifterna för 2023. Eftersom den nya rutinen är tänkt att medföra att nämnden ska kunna besluta de uppräknade taxorna/avgifterna framgent så förespråkas att man använder en så sen basmånad som möjligt. Den månad som föreslås från tjänstepersonerna inom social sektor är därför att använda sig av september istället för mars. Då KPI publiceras i mitten av månaden efter innebär det att septembers KPI finns tillgängligt i mitten av oktober varpå uppräknade taxor och avgifter kan tas i nämnden under november månad i samband med internbudgeten.

I samband med en övergång innebär det att man inför 2023 får höja med förändringen mellan mars 2021 och september 2022. Detta då man annars tappar den indexförändring som skett mellan mars 2021 och september 2021. Denna motsvarar en höjning om 1,8 %.

I tabellen nedan framgår hur justeringen av att byta basmånad från mars till september påverkar taxorna i 2022 års nivå.

¹ Undantag finns gällande indexuppräknings av hyror som beslutas först i samband med att kommande års avgifter fastställs. För hyror innebär det att indexuppräknings sker i april/maj men att den nya avgiften beslutas först i slutet av året.

Taxa/avgift	2022	Rev. 2022	Ökning
Avgifter för service/omvårdnad (SoL)			
Avgift för trygghetslarm - per månad*	287	292	5
Avgift för GPS-larm - per månad*	203	207	4
Förlorad larmklocka och/eller GPS-larm - engångskostnad*	1 000	1 018	18
Installationsavgift för larm - engångskostnad*	234	238	4
Hälso- och sjukvårdsavgifter (HSL)			
Hemsjukvårdsavgift - per tillfälle*	428	436	8
Hjälpmiddelsavgift - per tillfälle*	428	436	8
Hämtning av hjälpmedel - per tillfälle*	508	517	9
Biståndsbeviljad dagverksamhet (SoL)			
Besöksavgift i dagverksamhet – per besök*	43	44	1
Matavgift i dagverksamhet – per besök*	59	60	1
Avgifter för kost/måltider			
Kosttillskott – antal per månad*	152	155	3
Övriga avgifter			
Bostadsanpassningsintyg			
Intyg bostadsanpassning - per tillfälle*	428	436	8

Självkostnad för kosten

Idag finns en subventionering på kosten på ca 250 kr per månad per person utifrån det som faktureras till medborgarna jämfört med vad social sektor debiteras av måltidsverksamheten. Eftersom social sektor inte kan påverka kostnaden för kosten då det ligger inom barn- och utbildningssektorns ansvarsområde så föreslås att självkostnaden tas ut av medborgaren. Detta för att tydliggöra den faktiska kostnaden för politiken men också för medborgarna.

I samband med att man övergår till självkostnad för kosten kommer det i riktlinjerna för avgiftshandläggning även föreslås en förändring av den generella höjningen av minimibeloppet som de medborgare som har kost får när avgiftsutrymmet fastställs. Idag får alla som har helkost en generell höjning av sitt minimibelopp med 1 800 kr i månaden för att kompensera för den högre kostnad för kosten som man får jämfört med att man lagar sin mat själv. Beloppet om 1 800 kr är ett fast belopp som alla får och beloppet har inte ändrats på flera år. Förslaget är nu istället att koppla den generella höjningen till konsumentverkets referenskostnad för livsmedelskostnader vilket innebär att minimibeloppet istället kommer höjas med mellanskillnaden mellan kostavgiften kommunen betalar och det konsumentverket säger att kosten generellt ska kosta utifrån medborgarens ålder. Anledningen att utgå från medborgarens ålder är för att man räknar med att man äter olika mycket beroende på hur gammal man är. Ändringen kommer därför innebära att den som är 61 år och äldre kommer få en högre generell höjning då man inte antas äta lika mycket som en som är under 60 år.

I nedan ruta framgår olika exempel på hur självkostnad för kosten och ändring av den generella höjningen skulle påverka medborgare med olika förutsättningar:

Jag betalar maxtaxa idag och har inte lämnat in något om min inkomst (oavsett ålder).

Betalar idag: Avgift 2 170 kr + Kost 4 370 kr = 6 540 kr/mån

Efter ändring: Avgift 2 170 kr + Kost 4 620 kr = 6 790 kr/mån = ökning 250 kr

Jag är 72 år och har idag ett avgiftsutrymme på 1 950 kr.

Betalar idag: Avgift 1 950 kr + Kost 4 370 kr = 6 320 kr/mån

Efter ändring: Avgift 1 700 kr + kost 4 620 kr = 6 320 kr/mån = ingen förändring

Jag är 57 år och har idag ett avgiftsutrymme på 1 950 kr.

Betalar idag: Avgift 1 950 kr + kost 4 370 kr = 6 320 kr/mån

Efter ändring: Avgift 1 990 kr + kost 4 620 kr = 6 610 kr/mån = ökning 290 kr

Jag är 72 år och har idag ett avgiftsutrymme på 250 kr.

Betalar idag: Avgift 250 kr + Kost 4 370 kr = 4 620 kr/mån

Efter ändring: Avgift 0 kr + kost 4 620 kr = 4 620 kr/mån = ingen förändring

Jag är 57 år och har idag ett avgiftsutrymme på 250 kr.

Betalar idag: Avgift 250 kr + kost 4 370 kr = 4 620 kr/mån

Efter ändring: Avgift 290 kr + kost 4 620 kr = 4 660/mån = ökning 290 kr

Jag är 72 år och har idag ett avgiftsutrymme på 0 kr.

Betalar idag: Avgift 0 kr + Kost 4 370 kr = 4 370 kr/mån

Efter ändring: Avgift 0 kr + kost 4 620 kr = 4 620 kr/mån = ökning 250 kr

Jag är 57 år och har idag ett avgiftsutrymme på 0 kr.

Betalar idag: Avgift 0 kr + kost 4 370 kr = 4 370 kr/mån

Efter ändring: Avgift 40 kr + kost 4 620 kr = 4 660/mån = ökning 290 kr

Jag är 72 år och har idag ett avgiftsutrymme på -250 kr.

Betalar idag: Avgift 0 kr + Kost 4 370 kr = 4 370 kr/mån

Efter ändring: Avgift 0 kr + kost 4 620 kr = 4 620 kr/mån = ökning 250 kr

Jag är 57 år och har idag ett avgiftsutrymme på -250 kr.

Betalar idag: Avgift 0 kr + kost 4 370 kr = 4 370 kr/mån

Efter ändring: Avgift 0 kr + kost 4 620 kr = 4 620/mån = ökning 250 kr

Kostavgift i korttids- och fritidsverksamheten

På korttids- och fritids betalas en kostavgift antingen för heldag eller per måltid beroende på hur mycket man varit där. Kostavgiften har legat fast under flera år och är densamma oavsett ålder.

I det nya taxedokumentet föreslås att följa konsumentverkets referenskostnad för livsmedelskostnader samt att använda åldersintervallen då yngre barn generellt äter mindre än äldre. I nedan bild framgår hur kostavgiften förändras för de olika åldersintervallen om denna ändring genomförs.

Befintligt	Heldag	Frukost	Lunch	Mellanmål	Kvällsmat
Kostavgift 2022	60	17	25	10	20
Nytt förslag*	Heldag	Frukost	Lunch	Mellanmål	Kvällsmat
6-9 år	61	15	21	9	16
10-13 år	77	18	27	11	21
14-17 år	92	22	32	13	25
18 år+	101	24	35	14	28

* Utifrån 2022 års nivå

Hyressättning i kommunens särskilda boendeform

Hyressättningen utgår alltid från självkostnaden och utgångspunkten har tidigare varit att hyran regleras utifrån hyresvärdens indexreglering. Då merparten hyrs från HFAB används deras årliga indexreglering (=allmännyttan) som publiceras i april varje år. Övriga ska följa indexregleringen som respektive hyresvärd meddelar. Idag finns ett undantag och det är Skogsgläntan som följer indexregleringen från HFAB. Det finns utöver Skogsgläntan idag endast en till extern hyresvärd och där sker indexregleringen i oktober varje år.

I det nya taxedokumentet föreslås att en ändring av detta ska ske så att alla hyror framgent oavsett hyresvärd indexregleras utifrån allmännyttan (HFAB). Detta medför en förenklad administration och att indexreglering av hyror endast kommer ske en gång om året.

Indexreglering av trygghetsfaktorn utifrån allmännyttan

I hyran ingår i vissa fall en trygghetsfaktor vilken har räknats upp med KPI. För att underlätta det administrativa föreslås att även trygghetsfaktorn ska indexregleras enligt allmännyttan (HFAB). På detta sätt förenklas administrationen och det blir också mer transparent.

Indexreglering av hyran i boendeform hos annan vårdgivare

Hyressättningen ska alltid utgå från den faktiska hyran om det finns någon för varje lägenhet. Annars är det kommunen som fastställer hyran. Om kommunen fastställer hyran så består den av bostadshyra, gemensamhetsutrymme och i de fall det är tillämpligt en trygghetsfaktor. I de fall där kommunen fastställt hyran regleras idag inte delen för gemensamhetsutrymme vilket medför att man inte kan använda en enhetlig procentsats för att göra höjningen då lägenheterna är olika stora. Dessutom indexregleras aldrig kostnaden för gemensamhetsutrymme. Därför föreslås att det framgent ska göras en indexreglering på hela hyran utifrån allmännyttan. Detta innebär att det blir mer likvärdigt och transparent utifrån att alla hyror hanteras på samma sätt oavsett om boendet är i kommunens egna regi eller externt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Taxor och avgifter Social sektor
Taxor och avgifter Social sektor
Bilaga 1 – Taxor och avgifter SN i 2022 års nivå

Ann-Sofie Gangesson
Controller
0413-281 28
ann-sofie.gangesson@hoor.se

Emelie Klanjcic
Innovationsledare
0413-283 45
emelie.klanjcic@hoor.se